

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

آموزشی درمانی روانپزشکی مهر

واحد آموزش سلامت

اقدامات اولیه در کنترل مسمومیت ها

شناسنامه آموزش به پرسنل-بیماران و
همراهان

عنوان: اقدامات اولیه در کنترل مسمومیت ها

تایید کننده: احد فاضلی (روانپزشک)

تهیه کننده: خدیجه فرضی

(سوپروایزر آموزش سلامت -)

تدوین: ۱۴۰۰/۰۶/۳۱

بازنگری چهارم: ۱۴۰۴/۰۶/۳۱

**** نکته:** هر چه هیدروکربن ها قدرت تبخیر بالایی داشته باشند خطرناکتر است و خطر آسپیراسیون بیشتر است.

اقدامات درمانی در مسمومیت با هیدروکربن ها: اقدامات اولیه اورژانس بر حسب نیاز - چک راه هوایی و اقدام پیشگیرانه از آسپیراسیون - در صورت نیاز اکسیژن - آلودگی زدایی پوست و چشم. **** نکته مهم:** استفاده از سوند معده، شستشو و ایجاد استفراغ در این مسمومیت ممنوع می باشد.

مسمومیت با مواد سوزاننده: آلودگی زدایی پوست و چشم در اسرع وقت، ۲- در صورت نیاز گرفتن رگ اکسیژن تراپی ۳- اجتناب از خنثی کننده های شیمیایی (مانند خنثی کردن اسید یا قلیا یا بالعکس)

۴- رقیق کردن در ساعات اولیه با آب و شیر ۵- در صورت درد شدید استفاده از ضد درد (مخدر یا غیر مخدر) ۶- انتقال به مرکز درمانی **** نکته مهم:** تجویز ایپکا و شستشوی معده ممنوع است.

مسمومیت با مونوکسید کربن: مونوکسید کربن: گازی بی رنگ، بی بو، بدون طعم و غیر محرک، منابع تولید: سوخت ناقص مواد حاوی کربن، آگزوز اتومبیل، بخاری های نفتی و گازی ذغالی، ایجاد آتش و شعله در فضای بسته. راه ایجاد مسمومیت: فقط استنشاق

اقدامات مراقبتی در مسمومیت با مونوکسید کربن:

سریعاً بیمار را از منبع مسمومیت به هوای آزاد منتقل کنید - بررسی اولیه و انجام اقدامات اورژانس بر حسب نیاز - انجام اکسیژن تراپی با سرعت بالا - برقراری خط وریدی - انجام اقدامات حمایتی بر حسب موارد ایجاد شده (تشنج و کوما)
درمان مسمومیت با متادون: مسمومیت با متادون از مسمومیت های شایع بخصوص در کودکان می باشد و علائم آن شامل: میوز دپرسیون تنفسی و کاهش سطح هوشیاری است.

بطور کلی در زمان مسمومیت با متادون باید این موارد مورد توجه قرار گیرد: ۱- حمایت تنفسی ۲- تجویز نالوکسان ۳- حمایت همودینامیک

بعلت بروز ناگهانی کما یا تشنج بهتر است از ایجاد استفراغ بوسیله تجویز ایپکا، خودداری شود. بهترین کار، تخلیه محتویات معده بوسیله NG tube است بهترین زمان برای این کار یک ساعت اول بعد از مسمومیت است.

آنتی دوت تراپی: نالوکسان باید در صورت لزوم در مسمومیت متادون تجویز شود

شماره تماس واحد پرستار پیگیر: ۰۶۶۳۳۴۱۵۲۶۵

شماره کانال جهت آموزش مجازی واحد پرستار

پیگیر: ۰۹۳۰۳۳۲۸۶۳۱

شماره تماس واحد مددکاری-تغذیه جهت

مشاوره: ۰۶۶۳۳۴۱۳۰۸۵-۰۶۶۳۳۴۱۳۰۷۸ (داخلی ۱۳۳)

سایت بیمارستان جهت دسترسی به کلیه مطالب آموزشی

(کتابچه - پمفلت - پوستر ...) www.nerves.lums.ir

آدرس: درمانگاه صدیق: خرم آباد، ابتدای سه راه بالای

مطهری، کلینیک خیریه صدیق شماره تماس:

۰۶۶۳۳۲۴۲۴۳۰ ساعت نوبت دهی: ۱۰-۸

درمانگاه ترک اعتیاد (MMT): خرم آباد، کوی اندیشه،

خیابان اندیشه ۱۳ (جهت تهیه شربت متادون، شربت تنتور،

قرص B۲)

سلامت و نشاط جسمی و روحی شما هدف و آرزوی ماست

از زمان شروع همه گیری ویروس کرونا افزایش قابل توجهی مسمومیت از طریق مواد تمیز کننده و ضد عفونی کننده مانند سوزش چشم و مشکل تنفسی در افراد بزرگسال و کودکان در میان مردم رواج دارد. **ترکیبات ممنوعه: ۱-** وایتکس+الکل: آسیب به کلیه ریه، سیستم عصبی، چشم و پوست — **۲-** وایتکس+آمونیاک: آسیب دستگاه تنفسی — **۳-** وایتکس+سرکه: آسیب چشمی و سوختگی چشم — **۴-** جوش شیرین+سرکه: انفجار شدید در صورت مخلوط کردن این دو در یک ظرف — **۵-** وایتکس+سفیدکننده: ایجاد مشکلات شدید تنفسی و بینایی — **۶-** سرکه+آب اکسیژنه: ایجاد تحریک و آسیب برای پوست، ریه چشم، گلو و بینی

*** مسمومیت ها یکی از علل شایع مراجعه به اورژانس سم: هر ماده ای که مصرف آن برای بدن آسیب رسان باشد. **علل مسمومیت: ۱-** عمدی (بیشتر در بزرگسالان) — **۲-** اتفاقی (در اطفال و سالمندان)**

راه های ورود سم به بدن: ۱- خوراکی (بسیاری از مواد شیمیایی خانگی و صنعتی، داروها، محصولات نفتی، سموم کشاورزی — **۲-** تزریقی (داروهای مخدر و غیر مجاز، سوء مصرف داروهای آرامبخش — **۳-** پوستی (جذب پوستی سموم کشاورزی — مواد ضد عفونی کننده) — **۴-** استنشاقی (جذب به صورت گاز، اسپری، و بخارات از راه تنفس)

مسمومیت های شایع: ۱- دارویی (بنزودیازپین ها) — **۲-** سموم کشاورزی و خانگی (ارگانوفسفره) قرص برنج (فسفید آلومینیوم) و مواد ضد عفونی کننده — **۳-** هیدروکربن ها (نفت و بنزین) — **۴-** مواد سوزاننده (اسید و قلیا) — **۵-** مواد مخدر — **۶-** الکل — **۷-** گاز CO

سم زدایی پوستی: - آلودگی زدایی بخصوص در مورد مواد سوزاننده باید سریع انجام پذیرد - خرج کردن لباس و کفش های آلوده - شستشوی مناطق گرفتار با آب ولرم فراوان - برای مواد روغنی در صورت لزوم از صابون و شامپو استفاده شود - محافظت از خود با لباس و امکانات مناسب

چشم ها: قرنیه به مواد سوزاننده و هیدروکربن ها خیلی حساس است **۱-** شستشوی چشم با نرمال سالین **۲-** شستشوی حداقل به مد ۲۰ دقیقه با یک لیتر نرمال سالین

سم زدایی گوارشی: ۱- تخلیه معده (ایجاد تهوع بجز اسیدها و مواد قلیایی و گذاشتن سوند معده) — **۲-** شارکول فعال (بالغین ۵۰ گرم، اطفال ۱ گرم) — **۳-** خارج سازی سم توسط جراحی — **۴-** رقیق سازی (معمولاً با آب، آبمیوه یا شیر)

مسمومیت با بنزودیازپین ها: بنزودیازپین ها شامل ضد اضطراب (آلپرازولام، اکسازپام، لورازپام، لیبریوم)، خواب آور (فلورازپام، نیترازپام)، ضد تشنج (دiazپام، کلونازپام)، شل کننده عضلانی (دiazپام) * علائم بالینی: (خواب آلودگی، لتارژی، اختلال تکلم، آتاکسی، کنفیوز، دپرسیون تنفسی، هیپوترمی)

* نکته: مسمومیت خوراکی با این دارو معمولاً بی خطر است مگر اینکه با سایر داروها (بایوتورات ها) و الکل مصرف شود.

اقدامات درمانی: درمان عمدتاً حمایتی و علامتی - بررسی راه هوایی تنفس و گردش خون - حفظ راه هوایی - پالس اکسی متری - برقراری خط وریدی - آلودگی زدایی گوارشی

آنتی دوت اختصاصی بنزودیازپین ها: فلومازنیل: مسمومیت با روان گردان ها مانند قرص های اکستازی، مار یجوانا، حشیش

اقدامات درمانی در مسمومیت با مواد روان گردان: ۱. باز نگه داشتن راه هوایی **۲.** برقراری و گردش خون **۳.** درمان تشنج بیمار **۴.** بررسی گازهای خونی بیمار **۵.** رگ گرفتن و سرم تراپی **۶-** مانیتورینگ قلبی و ECG **۷.** شستشوی معده و استفاده از شارکول

مسمومیت با سموم کشاورزی (ارگانوفسفره ها) - تقسیم بندی ارگانو فسفره **۱-** با سمیت بالا (پاراتیون) — **۲-** با سمیت متوسط (تری کلروفین) — **۳-** با سمیت پایین (مالاتیون) علائم بستگی به شدت مسمومیت دارد و شدت بستگی به: **۱-** نوع سم **۲-** مقدار سم **۳-** راه ورود سم شروع علائم در عرض نیم تا ۲ ساعت می باشد.

علائم: علائم سندروم کلینرژیک است: **۱-** تعریق، **۲-** اسهال **۳-** دیورز **۴-** میوز **۵-** برادیکاردی **۶-** تهوع **۷-** افزایش ترشح اشک **۸-** افزایش ترشح بزاق

علائم عصبی: سر درد شدید، لرزش و بیقراری، اختلال در تکلم، تشنج و کوما، دپرسیون قلب و تنفس

اقدامات درمانی: حفظ راه هوایی و اکسیژن تراپی آلودگی زدایی پوستی: **۱-** در آوردن لباس آلوده — **۲-** شستشوی مناطق آلوده به سم

آلودگی زدایی خوراکی: ۱- گذاشتن سوند معده و گاوژ معده **۲-** دادن شارکول فعال (بخصوص در اوایل مسمومیت) تجویز آتروپین (تا برطرف شدن علائم کلینرژیک مثل خشکی دهان، برطرف شدن میوز، بالا رفتن ریت قلب، فلاشینگ یا گر گرفتگی) آنتی دوت اختصاصی که باعث بی اثر شدن سم می شود، داروی پرالیدوکسیم است.

مسمومیت با هیدروکربن ها: هیدروکربن های مایع (بنزین و نفت) سمیت بیشتری دارد اما علائم بیشتر مربوط به آسپیراسیون است نه جذب گوارشی.